

Latweeschu Uwisesh.

Nr augstas Geweschanas = Kummiffiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 28. Zettortdeenâ I4tâ Juhli 1827.

No Leeljelgawas.

Tanni 20tâ Meija mehneschâ schi gabda muhsu Latweeschu Unnes draudsesh gohdigs mahzitais Koehler sawus pateizibas fwehtkus fwehtija par to paligu, fo Deews tam wiinna fwehtâ ammatâ bija dewis eeksch teem pabeigteem 25 gabdeem. Wiinna rabbi un draugi jau rihta agrumâ to bija apfweizinajuschi wiinna namma. Pehz atnahze arri tas zeenigs Kanzleris funks un tas zeenigs Superdents, tã ka arridsan tee basnizas preekschneeki no muischneeku kahrtas, un tam gohdu dewe un labbu laimi wehleja. Beidsiht arri parahbijahs 4 gohdigi teefas wihri un preekschneeki no Krohna Wirzawas muischas un wiffas draudsesh wahrdã tam atnesse ar mihligeem pateizibas wahrdeem weenu ihfu dseefninu wahziffã wallodã isdohmatu, kurra pahrtulkota gan drihs tã bija:

Zif jauka tawa preeka deena!
Ta fwehtita tohp no ikweena,
Tew slawe muhsu firds un mehl.
Mehs karstu pateizib' tew neffam
Ka ganniti no tewis effam,
Lai Deews tew usturr ilgi wehl!

Eeksch behdahm tu muhs meerinajis,
Eeksch flumjahm atkal preezinajis
Nr Deewa wahrdeem basnizã.
Tahs mahzibas, fo tu mums dewis,
Mehs muhscham turrefim pee fewis,
Wehl behrneem likfim peeminã.

Kad weenreis semmes behdas beidsahs
Un muhsu gars eeksch gaismas steidsahs
Us nebeidsamu fwehtibu,
Tad tawa flaidra firds par lohni
No Deewa dabhuhs debbes frohni
Par tizzibu un taifnibu.

Uppaksch basnizas pulkstenu swannischanas
nu fungi un laudis pa pahreem us Deewa

nammu dewahs zaur weenu gohda eelu no egli-
tehm un pukkehmu spraustu. Pascha basniza arri
bija puschkota ar meijehm un pukkehmu. Preeksch
altara wiffi fanahkuschi, Kursemmes zeenigs
Superdents weenu jauku fwehtu runnu turreja un
draudsesh lohzekeem rahbija, kã gruhti mahzitaja
darbi irr, un tohs skubbinaja us pateizibu prett
Deewu, kas winneem scho gohdigu un mihlo-
damu mahzitaju tik ilgi bija usturrejis, un us
firsnigu luhgschanu, lai Deews wehl jo prohjam
apfwehtitu ar labbu wesselibu un spehku winnas
gohdigu dwehfeles gannu un tam dahwinatu
wehl dauds gaddus. Us to atbildeja draudsesh
mahzitais ar firds pateizibu un preeku par tahdu
mihlestibas parahbischanu sawas draudsesh — un
tad eefahze fwehtdeenas sunnama Deewa zeeni-
schana.

L.

No Birschu muischas.

Gan sunnams irr, ka muhsu mihli semmes
lautini ne proht labbi ar naudu dsihwoht. Zits
kam nauda irr, to turr bailigi lahde aisslehgte,
10 woi 20 gaddus, un ne kahdus auglus ne
redf; zits atkal to eedohd tam, kam mihksta un
gludda mehle irr, un dauds reis tohp peeerahpts
un wiffu sawu mantu paspehle. Taggadin
eeksch pagasta lahdehm, pee semmeeku jaunus
buhshanas, ar laiku frahjahs dauds naudas,
no atdohshanas atlikfumeem, no strahpes nau-
das, no bahrimu dalkas u. t. j. pr. Muhsu
zeenigs funks allaschin kã tehws par saweem
laudin gahdadams, wiffu naudu, kas pagasta
lahde kã nomirruhi gulleja, salaffija un pirke par
to weenu Widsemmes naudas papihru (Pfand-
brief) no tuhkstoscheem fudraba rubleem, kas
ikgaddã 50 rublus auglus jeb rentes neff. Schis
naudas papihrs irr allaschin wehl drohshaks ne

kà ihsta fehlihta nauda, jo tas ne warr sust,
kad arri fadegtu jeb nosagts taptu. Gan laudis
drihs par to fawu zeenigu kungu fwehtihš, lai
arri taggad wehl dasch mulkis schehlojahš: nu
muhſu nauda irr wehjä! —

L.

No Leepajas puffes, 7tä Jubliusa deenâ.

İsgahjuſcha nebdela bija pee mums lohti
wehtraina. Gan mehš preezajamees, kad deb-
bes apmahzahš un leetus-mahloni zehlehs, jo
mehš ilgu laiku faufumâ ween bijam dſihwoju-
ſchi; ſahlite nodegge, un waſſareja nihfe. Bet
muhſu zerriba tikkai pa puffi tappe pildita. Lee-
tus gan lihja, bet ar breeſmigu wehtru, kaš gan
drihs trihs deenas apkahrt plohhijahš. Daudſ
kohki dahrſös un meſchös aplauſiti, leelis pulkš
kohku-auglu nogahſtš, rudſi kà no kruſſaš fa-
kulti, un gan drihs fehklas-teeſa eenahkuſchu
gradu no wahrpahm iſbirruſi. Urridſan uš
juhru nelaines notikkuſchaš. Pee Pappas
Eweedu-kuggiſ irr uš kraſtu iſgahjiſ. Taš bija
ar dſihweem jeb neleſchaleem kalkeem lahdehtš,
un tee ſahkuſchi zaur to eegahjuſchu uhdeni ſilt
un pehz gallâ tà degt, ka wiſſa laiwa irr ſadeg-
guſi un lihđſ ar lahdimu pohſtâ gahjuſi. Zilweki
paldeewš Deewam, wiſſi paglahbti. Klaipehdê
arri teiz, trihs kugguš effam ſtranteiſchuš, un
peezuš zilwekuš ſlihkuſchuš. Tâpatt arri pee
Wenteſpils weenš kuggiſ effoht pohſtâ gah-
jiſ. — Pehz pahrgahjuſchaš wehtraš atkal
kohſch ſeena laiſš, bet ſeena mums tikkai puſ-
dalſa prett pehrnaju gaddu. Urri ſchinnî puffê
jau ſtipri rudſuš plauj, un tahdâ wiſſê labbibas
un ſeena wahkſchana ittin kohpâ ſakriht.

*

*

*

Wiſſeem noſchelohtš, ohtrâ Jubliusa deenâ,
Grohbines zeenigš meſcha-kungš von Vieting-
hoff, pehz ittin ihſaš ſlimnoſchanaš, nomirre,
un no daudſ zeenigeem kungeem, bet arri no
wiſſeem wiſſa meſchafargeem, kaš ſahrki neſſe,
leelâ gohdâ un ar neſkaitamahm aſſarahm uš
kappeem paweddihſtš tappe.

— 3.

No Saſmakkeš Ambrakkaš muiſchaš
20tä Jubni.

Mohderneeku ſſauſdamaš kahđš blehđiſ ſchê
brangam bullim papreekſch un pehz tam wiſſ-
labbakai gohwi aſti irr noſehjiſ. Ur ſmalku
ſchnohri kaſtram no ſcheem lohpeem irr ſpriggulu
maſgš apkahrt aſti tik zeeti ſeetš, ka taš noſeetš
aſteš gals teem nopuiš un nokrittis un ſchee moh-
ziti lohpi tà irr uš ilgu laiku par nihkuleem un
ſlimneem palikkuſchi. Kahda neſađſurdeta ſkaugu-
blehđiba, tà tuwaku apbehdinaht, tà nabbagu
lohpu mohziht! — Woi tahđš dohima taiſnai
ſohđibai iſbeht, kaš tik neſchehligš, tik launš
irr bijiſ, tahduš blehnus padarriht? — Kaunš
to minneht! Un tomehr ne behrnu, bet pee-
auguſcha zilweka darbš taš irr. —

H — r.

Gudriš funš.

Amerikâ tappe leelš funš, kaš pakkalejâ kahjä
dikti ſazirſtš un eewainohſtš bija, pee weena iſ-
manniga daktera peeneſtš, un kaut funš gan pa-
preekſch pretti turrejahš, tomehr ar glaudeschanu
un labbeem wahrdeem pehzgallâ lahwa to leelu
wahti aſſeet, un pehz mahzitaš wiſſeš apkohpt.
Iu tappe wallâ laiſtš. Bet kaš notikke. Ohtrâ
rihtâ funš ar fawu aſſeetu kahju, ko ne maš ne
bija noplohſjiſ, atkal pee daktera durwim roh-
nahš, un tà wiſſch ikrihtâ diwi nebdelaš apkahrt
nahk, un leek apkohpſtees, kamehr kahja weſſela.
Jau dakterim, kad tam ſehje, rohkāš laiſſija,
ittin kâ gribbedamaš kahdu pateizibu doht. Un
arri pehz, zik reiſ dakteris garr wiſſa kunga
nammu garram gahje — jo wiſſch ſlakteram
peederreja — funš to arween preeziſ uſgaidija,
arri dakterim daudſ reiſ zaur pilſatu lihđſ iſteze-
zeja; bet daktera namnâ ne ar welti ne bij
eeweddamaš, jo tam bail bij, lai atkal tur jaunaš
ſahpeš nezeeku.

— 3.

*

*

*

Beš laika rohſeš ne ſeed.
„Ik mihta mahmulite! dohd mums ikweenam
ihpaſchi kahdu rohſchu krummu tawâ dahrſâ,
man weenu, Jahnam weenu un Liſſei weenu,

un tad lai iffatrs to kohpj, kas winnam peederr!“

Là fazzija masais Reins us fawu mahiti, un ta mahite paklausija wiina luhgschanu un dewe iffurram weenu prifchu rohfschu krumu. Un tee behrni tappe lohti preezigi un rumnaja fawâ starpâ: Kad tahs rohfsites seedehs, tad buhs jauka usffattifchana! Jo wehl ne bija rohfschu seedu laiks, bet tikkai seedu pumpuri rahdijahs.

Bet tam masam Reinam bija nepazeetigs prahts, un winsch newarreja sagaidiht seedu laizinu, un wehleja, ka wiina pukkes wiffu papeeksch seedetu.

Tad gahje winsch klahit un nehme tohs pumpurus fawâ rohkâ un apluhkoja kâ winni apfegti un eetihiti bija, un tappe lohti lihgsins, kad winsch redseja, ka stary satteem autineem jau spihdeja pasarkanas rohfschu lappinas.

Bet wehl ar to winsch ne bija ar meeru. Reins tohs pumpurus ar faweem pirksteem atknibbinaja un tahs lappinas isplehteja. Nu isfauze winsch ar preezigu balsi: Redset ka mannas rohfsites seed! — Bet kad faule fahze spihdeht un deenas widdus atnahze, tad tahs pukhtes nolaide fawas galwinas kâ nogurruschas un fahre faplehstas un famihtuschas stary faweem ehrtfcheem un lappahm. Un tas sehns apraudaja fawu negudribu.

Bet mahite teize: Nepazeetigs behrns, kam tu pats effi isnihzinajis fawus preekus? Redsi, Jahnam un Lihsei buhs rohfses, bet tew ne fahdas! Mahzees gaidiht un apdohma, ka behrns wehl ne warr peeaugufchu zilweku preekus baudiht! Un kurfch to tomehr darra, tas ispohsti fawu meefas un dwehfeles wesselibu.

L.

B i t t i t e h m.

Mufchinas wifsgubrakas,
Wittes, schuhau schuejas,
Seedu seedds freedamas,
Tikkas juhs un derrigas.

Kahdas wassa biksites
Katra no jumâ mahjâs nes,
Mahkusi no tahlenes
Kâ no pukku tehswemmes.

Katra, seedu = waffarâ
Salbuminu krahdamâ,
Lustiga pee puhlima
Dseesminu wehl iedseeda.

Tehwu fawu mihlojeet,
Masus brahtus apkohpeet;
Lihds kâ winneem spahrni ffreet,
Speetu gudri noraidet.

Pats tad mefle strohpinu
Kur kâ juhs tas derretu,
Strahdadams ar tikkumu,
Apfaunetu kuhtribu.

Fautri faules = putnini,
Wassa = kannâs ffunftigi
Celeijat juhs baggati,
Ko no pukkehym fuhkufchi.

Tikli buht ne = apnikfat,
Labbu puhru peelohzat,
Welt = ehbejus aisdennat,
Gohdu, mantu glabbajat.

Wittites man teizamas,
Buhtu mannas meitinas
Tâ kâ juhs tik gohdigas,
Ruddeni tik baggatas! —

H — r.

T e e f a s f l u d d i n a f c h a n a s.

Us pawehlescham tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis u. t. j. pr., tohp no Wezz- un Faunfaules pagasta teefas wiffi parradu deweji ta islikta Faunfaules muifchas fainneeka Laiskur Prizza, par furra mantu schodeen konfurse nofpreefta, aizinati, lai lihds 19tu Augusta f. g. peeteizahs. Wezzfaule 17ta Juhni 1827.

(S. W.) ††† Walgal Dehtul, pagasta wezzakais.
(Nr. 14.) J. Nonsbet, pagasta teefas ffrihweris.

No Cefengrahwes pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji to lihdsffhinnigu fainneeku Rukfchan Kristapa, Rukfchan Mattihfa un Perscha Jahna, kurri nespelzibas dehl paschi fawas mahjas nodewufchi, un par furru mantahm dehl pilbischanas to inventariuma truhkumu, un dehl atlihdsinaschanas to muifchas magasihnes un zittu parradu, ta konfurse spreefta, pehz preefschraftta ta 493fcha J. tahs likkumu grabmatahs, usfaukti, ja ne gribb fawas teefas faudeht,

diwju mehneschu starpâ, prohti lihds 23schu Augusta mehnescha deenu 1827tâ gaddâ, kas tas weenigais un isflehgschanas terminis irr, pehz kurra ne weens wairs taps dsirdehts, ar sawahm praffischanam un winnu peerahdischanahm preefsch schahs teefas nahft, arridfan pee saundeschanas sawas mekleschanas, tanni nofazzitâ isflehgschanas terminâ, woi paschi, woi zaur weetneekem, fur tahdi peenemmani, preefsch schahs pagasta teefas stahditees.

Cefengrahwes pagasta teefa tanni 23schâ Juhni mehnescha deenâ 1827ta gadda. 3

(S. W.) Pagasta wezzakais Jeshchu Jahnis.

+++ Peefehdetais Ubel Indrikkis.

+++ Peefehdetais Pormal Mikfels.

(Nr. 33.) E. L. Steinholt, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Pehz Kalkuhnes pagasta teefas spreeduma tohp wissi tee, kam taifnas parradu praffischanas pee ta Wilku=Meesfas basnizas funga muischas fainneeka Wasser Uhdama irraid, par kurra mantu konkurse nolifta, aizinati, lai wiswehlfaki lihds 13tu Augusta schi gadda pee schihš pagasta teefas peeteizahš.

Kalkuhne 18tâ Juhni 1827. 1

(S. W.) Debel Kristap, pagasta wezzakais.

(Nr. 33.) P. Brachmann, pagasta teefas ffrihweris.

Kad weens sweesch palfs firgš tanni 12tâ Juhni schein peeklihdis un lihds schim neweens wehl peeteizees, kam tas peederr, tad tas schein tohp sinams darrihts, lai tas, kam tahds firgš suddis, tschettru neddelu starpâ pee schihš pagasta teefas peeteizahš, jo pehz schi laika tas firgš uhtropē taps pahrohts.

Sniffereš pagasta teefa 23schâ Juhni 1827. 2

Grubde Kristaps, preefschneekš.

(Nr. 80.)

Maetsch, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubdinafchanas.

No Keelas Behrfeš muischas waldischanas tohp sinams darrihts, ka dehl teem schihdu swehtkeem tas Lamberta firgš us to 21mu Septembara deenu irr pahzeltš tappis, prohti 20tâ Septembara bohdes taps uštaitas un 21mâ tas firgš tohp turrehts.

Keela Behrfeš muischas waldischana 11tâ Juhli 1827. 3

* * *

Kas Dirschu muischas ehrges gribb taifst, lai nahft ar labbahm parahdischanahm pee Dirschu muischas mahzitaja.

Naudas, labbibas un prezzu firgš us plazzi. Nihgē tanni 4tâ Juhli 1827.

		Sudraba				Sudraba	
		naudâ.				naudâ.	
		Rb.	Kp.			Rb.	Kp.
3	rubli 71½ Kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I	pohds kannepu	tappe makfahts ar	— 70
5	— papihru naudas	I	35	I	— linnu labbas furtes	— —	I 25
I	jauns dahlberis	I	32	I	— flittakas furtes	— —	I —
I	puhrs rudsu . . . . . tappe makfahts ar	I	—	I	— tabaka	— —	— 70
I	— kweeschu	I	20	I	— dselses	— —	— 68
I	— meeschu	I	—	I	— fweesta	— —	I 70
I	— meeschu = putrainu	I	50	I	muzza filku, preechu muzza	— —	6 —
I	— ausu	—	80	I	— wihtschnu muzza	— —	6 25
I	— kweeschu = miltu	2	50	I	— farkanas fahls	— —	5 50
I	— bihdeletu rudsu = miltu	I	50	I	— rupjas leddainas fahls	— —	4 50
I	— rupju rudsu = miltu	I	10	I	— rupjas baltas fahls	— —	3 85
I	— firmu	I	20	I	— smalkas fahls	— —	3 50
I	— linnu = sehklas	I	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ makfâ.			
I	— kannepu = sehklas	I	—				
I	— kinnenu	I	25				

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Kollegienrath Dr. G. Pauker, an Stelle des Censors. No. 290.